

**Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Головне територіальне управління юстиції в Житомирській області
Центр досліджень прав людини**

ЛІТОПИСЕЦЬ

Випуск 14

Житомир – 2019

Рекомендовано до друку Вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 5 від 28 грудня 2018 р.)

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Ляшенко Р. Д., кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету

Кавун А. А., кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних наук Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова

Венгерська В. О., доктор історичних наук, доцент, завідувач кафедри історії України Житомирського державного університету імені Івана Франка

Літописець. Випуск 14: Збірник наукових праць VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «**Права людини: історичний вимір і сучасні тенденції (до 70-річчя прийняття Загальної декларації прав людини)**» (м. Житомир, 6 грудня 2018 року). – Житомир: ФОП Левковець Н. М., 2019. – 347 с.

Адреса організаційного комітету:

10014, м. Житомир, вул. В. Бердичівська, буд.

Ел. пошта: pravosvit.zdu@ukr.net

www.zu.edu.ua

У збірнику представлені доповіді, які були оприлюднені на VI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Права людини: історичний вимір і сучасні тенденції (до 70-річчя прийняття Загальної декларації прав людини)», що відбулася у Житомирському державному університеті імені Івана Франка 6 грудня 2018 року.

Розміщені у збірнику доповіді стосуються таких напрямків: «Права людини в процесі українського державотворення», «Конституційний статус людини і громадянина: проблеми захисту», «Причини корупції в Україні, шляхи її подолання», «Політична корупція в сучасній Україні», «Міжнародно-правові механізми та гарантії забезпечення прав і свобод людини», «Реформування українського суспільства в контексті європейської інтеграції».

Розрахована на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, всіх, хто цікавиться проблемами прав людини.

Друкується в авторській редакції

© Колектив авторів, 2019
© Житомирський державний університет ім. Івана Франка

ЗМІСТ

Гуйван П. Д. Сутність правової визначеності при захисті прав людини	8
Костючков С. К. Забезпечення права людини на екологічно безпечне середовище: міжнародно-правовий аспект	11
Макаренков О. Л., Аганін О. В. Протидія корупції у Національній поліції України в умовах трансформацій публічного права відкритого суспільства: стан, ризики та суб'єкти	14
Adamenko V. Corruption effect on human right in Ukraine	17
Коротич Е. А. Международно-правовые механизмы защиты права человека на охрану здоровья	20
Цимбалюк В. С. Окремі конституційно-правові засади модернізації науково-освітньої сфери в контексті євроінтеграції України	22
Повзик Є. В. Особливості отримання згоди потерпілого на укладення угоди про визнання винуватості	25
Воротниченко Н. Ф. Процедура розгляду справ про порушення податкового законодавства: проблеми законодавчого регулювання	28
Канакі А. В. Особливості правового регулювання домашнього насильства в Україні: сексуальне насильство	31
Кайданович Т. М. The right for abortion	33
Леонов М. С. Лібералізм як ідеологія гендерної рівності: причини виникнення та наслідки боротьби за гендерну рівність і сексуальні свободи	39
Чечель А. В. Децентралізація публічного управління як когнітивна основа правових принципів формування місцевих бюджетів	41
Бучинська Т. В. #ЧужихДітейНебуває: новели законодавства щодо сплати аліментів	44
Рудницька О. П. Окремі аспекти адаптації національного законодавства про відпустки працівникам із сімейними обов'язками до європейських стандартів	47
Бібік А. М., Куколенко Д. Конституційно-правовий механізм реалізації міжнародного захисту прав людини в Україні	51
Войтович Н. Ф. Забезпечення прав і свобод людини під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій	54
Бондарчук Н. В., Бугайчук А. Ю. Проблеми правового статусу медіатора	58
Магась-Демидас Ю. І. Маніфест 17 жовтня 1905 року як підґрунтя демократизації суспільства та розвитку прав людини в Російській імперії	61
Кондратюк С. В. Право на освіту у Російській імперії на зламі століть та його реалізація на прикладі Волинської губернії	63
Гордійчук М. В. Причинний комплекс виникнення та існування корупції в Україні	66
Вавринчук М. П., Міхалець А. В. Голодомор як специфічний інструмент тоталітарного режиму та порушення прав людини	69
Проценко Л. Й. Захист прав людини в адміністративному судочинстві	73
Москалевич Г. Н. Соблюдение прав и свобод человека при осуществлении оперативно-розыскной деятельности	76
Василенко Л. П. Прогалини законодавства щодо відшкодування шкоди завданої посадовими особами органів державної влади	79

Срібна Б. Р., Чабанюк Р. М., Чабанюк С. М. Права людини в процесі українського державотворення	82
Кравчук І. І. Адвокат як суб'єкт використання криміналістичних знань у судовому розгляді кримінальних проваджень	87
Панченко В. С. Соціальні гарантії суддівської діяльності у 1871–1919 рр. на прикладі мирових судів Волинської губернії	91
Головко С. Г., Максименко В. О. Сутність та причини корупції в системі органів державної влади України	95
Магась В. О. Земське законодавство кінця XIX – початку XX ст. як засіб регулювання самоврядної ініціативи в Російській імперії	97
Блищик Е. С. Конституційне право громадян на державну службу та механізм його реалізації	99
Свідерська О. М. Державне регулювання розвитку селянського господарства Поділля та Південно-Східної Волині в роки непу (1921–1929 рр.)	101
Рафальська Т. Л. Еволюція репресивно-каральної системи на Житомирщині у 1921–1937 роках	104
Курило Т. В., Долинюк Х. Т. Новели цивільного законодавства щодо товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю	107
Русов А. А. Конституційні гарантії соціальної захищеності громадян в Україні	110
Кобернюк В. М. Порядок реєстрації кримінальних правопорушень та порядок звільнення від кримінальної відповідальності при наданні пропозиції, обіцянки неправомірної вигоди (ст.ст. 368, 369 КК України)	112
Прокопенко І. П. Деякі аспекти правового регулювання водного законодавства України	116
Бучинська А. Й. Депутатська недоторканність депутатів місцевих рад за законодавством України та Польщі	117
Васильєва Р. Ю., Семенець Л. М. Застосування міжнародного гуманітарного права в надзвичайних ситуаціях соціального походження	120
Білоус О. Інститут державного обвинувачення в Російській імперії в другій пол. XIX ст. – на поч. XX ст.	123
Adamenko V. Violation of Basic Human Rights: Human Trafficking	126
Козачук В. І. Проблема визначення поняття «предмет договору»	129
Зосімович О. Ю. Правовий статус приватних повірених у Російській імперії	134
Волівецька М. Основні положення Конституції США 1787 року	138
Волошина М. А. Проблеми реалізації Україною окремих положень Європейської соціальної хартії	141
Гаврилюк М. М. Типи корупції та характер їх прояву в Україні	144
Казміренко Д. Ю. Корупційні явища в Україні: причини і шляхи подолання	146
Ковтонюк Н. Проблема децентралізації державного управління у сучасній Україні	149
Комар К. О. Муніципально-правові аспекти вирішення окремих глобальних проблем сучасності	153
Котвицька І. В. Демократія участі: правовий аспект	156
Кужим К. О. Рішення Європейського суду з прав людини: місце у правовій системі України	159
Кулаксіс Ц. С. Реалізація та захист конституційного статусу особи і громадянина в Україні	161

Ткач Т. О. Проблематика втручання штучного інтелекту в особисте життя людини	163
Ткаченко Є. М. Обмеження прав людини на українських землях в XVI столітті	166
Федиців М. Б. Проблеми відшкодування шкоди завданими незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, досудового слідства, прокуратури чи суду	169
Кучер О. В., Мазур І. В. Основні конституційні засади прав і свобод людини в інформаційній сфері	171
Левченко А. С., Чмиркова Н. О. Право дитини на захист у цифровому середовищі	174
Мамчур С. М. Концептуальні підходи до визначення поняття джерела підвищеної небезпеки. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки	176
Микитюк А. І., Слободян А. В. Причини корупції в Україні, шляхи її подолання	179
Міненко Ю. В. Діяльність Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському, або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню в Україні	182
Місько А. Ю., Мельник В. В. Посвідчення факту відмови від підписання або неможливості підписання протоколу слідчої дії	186
Негер А. В. Діяльність юридичних клінік за кордоном	187
Нетребницька А. В. Обмеження прав в'язнів: міжнародний досвід й українські реалії	190
Огінська А. І. Співвідношення права власності та речового права	192
Пилявська М. І. Особливості реалізації прав і свобод особи в Україні	194
Піпа В. І. Відшкодування шкоди, заподіяної неправомірними діями чи бездіяльністю правоохоронних органів України	197
Пророк А. В. Сучасний стан та перспективи розвитку Антикорупційної політики в Україні	201
Романюк О. Забезпечення свободи слова та вираження поглядів у просторах мережі Інтернет, його нормативне закріплення	203
Росецька М. В. Інструменти електронного урядування на рівні функціонування місцевого самоврядування	206
Самборська А. О. Формування сучасної української моделі місцевого самоврядування в контексті Магдебурзького права	209
Сероветник Т. С. Захист прав споживачів у 1945–1991 рр.	212
Серьогіна В. Ісламська концепція прав людини та її розуміння крізь призму європейських ідей та цінностей	215
Існюк С. М. Джерела правового регулювання договірних відносин: теоретико-правовий аспект	217
Повніч М. М. Окремі аспекти класифікації договорів	220
Севрук І. Г. Причини корупції в Україні, шляхи її подолання	223
Кисліцька О. Корупція в Україні: причини та шляхи її подолання	227
Сторожук К. І. Проблеми муніципального права в Україні	230
Кравчук А. С. Становлення та розвиток юридичних клінік в Україні та світі	233

Федоров О. Законність і правопорядок на Волині у квітні–грудні 1918 р.	235
Фролов М. Міжнародні стандарти у сфері прав людини та їх імплементація в Україні	240
Хмельницька О. Б. Відповідальність старости як посадової особи місцевого самоврядування в об'єднаній територіальній громаді	243
Цегельнікова А. В. Співвідношення верховенства права та верховенства Конституції в сучасній Україні	246
Ярошук М. М. Правовий статус старости в Україні та Польщі: порівняльно правовий	248
Ясинська М. В. Реформування українського суспільства в контексті європейської інтеграції	251
Бондарчук М. Правовий статус ВЛКСМ	255
Казаку А. О. Проблема правового статусу солдатки в Російській імперії	257
Пустишева В. О. Виникнення карцерної системи у Франції в середині XIX ст.	258
Леднік О. В. Види покарання за часів правління Марії I Тюдор	262
Тарнавська М. П. Основні положення кримінального кодексу Франції 1810 року	265
Довженко Т. О. Передумови прийняття Конституції Речі Посполитої 3 травня 1971 року	267
Хилевич М. А. Становище жінки в сучасному мусульманському світі	269
Мудрецька А. В. Порівняльний аналіз правового статусу жінки в Стародавній Греції та Стародавньому Римі	271
Рафальський І. І. Права та свободи людини і громадянина за Конституцією України	273
Шуляк Б. В. Житлова субсидія як адресна соціальна допомога: актуальні питання вирішення проблеми енергозбереження	275
Хомин О. А., Пасічник В. В. Правове регулювання укладення та припинення договору міжнародного лізингу	277
Горбаченко Ю. В. Публічна інформація в соціальній мережі як доказ в суді: практика і аналітика	280
Стасюк О. Р., Вольська К. В. Правова природа позову про визнання права власності	283
Максимець Д. О. Нотаріат: сучасний погляд	284
Бенедюк В. І. Психологічні аспекти захисної промови адвоката	288
Краснопольський Д. Д. Сучасні вимоги до професіограми судді	291
Пшенишна К. В. До питання адвокатської таємниці в Україні	294
Остапчук А. А. Професійно-етичні основи діяльності нотаріуса	295
Семченков О. О. До питання правового регулювання адвокатської діяльності в Україні	297
Гарбар О. О. Злочини проти власності	300
Михалюк А. С. Литовські статuti та їхній вплив на розвиток права на території України в XVI ст.	302
Коник В. А. Місцеві органи виконавчої влади в Україні	305
Ситайло О. І. Магдебурзьке право та його розвиток на українських землях	307
Павловська Д. І. Еволюція монархічної форми правління у Великій Британії	310
Зубко Г. О. Нормативно-правове забезпечення права на освіту в Україні	313
Кушнірук Ю. О. Державний лад США	316

Скремінська О. О. Соціальна адаптація осіб, звільнених з місць позбавлення волі	318
Мельник Л. Ю. Роль судового прецеденту в праві ЄС	322
Калінчук В. В. Функції і повноваження суду ЄС	324
Вознюк Т. Ю. Співвідношення права ЄС і національного права держав-членів	326
Макарець К. Ю. Основні права і свободи громадянина в ЄС	329
Щупак М. А. Застосування принципу субсидіарності в праві ЄС	331
Опанасюк В., Пестова А. Вплив права ЄС на національне право держав-членів	333
Халімончук К. А. Роль санкцій в міжнародному праві	335
Хробуст Б. О. Участь прокурора в адміністративному судочинстві	338
Гаркава А. Соціальна реклама як засіб боротьби з дискримінацією	341
Мінігулова В. С. Правила адвокатської етики в Україні	344

Список використаних джерел та літератури:

1. Конституція України (станом на 22 листопада 2018 року). К.: Видавництво Право, 2018 р.
2. Бабкова Т. В. Право громадян на соціальний захист та його забезпечення органами судової влади в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 – конституційне право; муніципальне право / Т. В. Бабкова– Х., 2014. – С. 75.
3. Васильченко О. П. Інституційні гарантії як складові конституційно-правового механізму забезпечення принципу рівності прав і свобод людини і громадянина в Україні / О. П. Васильченко // Наше право. – 2015. – № 2. – С. 21–27.
4. Васильченко О. П. Конституционно-правовой механизм обеспечения принципа равенства прав и свобод человека и гражданина в Украине/ О. П. Васильченко // Журнал «Адміністративне право і процес». – 2015. – № 1. – С. 26–33.
5. Конституційне право України: прагматичний курс : [навч. посіб.] / [М. В. Афанасьєва, Ю. Ю. Бальцій, Ю. Д. Батан [та ін.] ; за заг. ред. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова ; тех. ред. Ю. Д. Батан]. – Одеса : Юридична література, 2017. – 256 с.

Войтович Наталія Федорівна

кандидат юридичних наук, ст. викладач,
Житомирський державний університет ім. І. Франка

Забезпечення прав і свобод людини під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Україна декларує та намагається забезпечити верховенство права та прихильність до основних цивілізаційних цінностей, проте запроваджений Кримінальним процесуальним кодексом України (далі – КПК України) інститут негласних слідчих (розшукових) дій, який пов'язаний з істотним обмеженням конституційних прав і свобод людини і громадянина, потребує удосконалення. Актуальність досліджуваної проблеми обумовлюється тим, що запровадження цього процесуального інституту дало в руки органам досудового розслідування додаткові процесуально-криміналістичні засоби їх діяльності. Застосування таких засобів повинно не лише розширити можливості органів досудового розслідування у формуванні доказової бази в кримінальному провадженні, але й створити умови для отримання якісних і об'єктивних фактичних даних, що можуть бути покладені в основу прийняття правильних процесуальних рішень і правильного та справедливого вирішення завдань кримінального провадження. Серед останніх ключове значення мають захист особи від кримінальних правопорушень за одночасного забезпечення охорони прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження.

Аналіз останніх наукових досліджень показує, що інститут негласних слідчих (розшукових) дій, як засобів діяльності з досудового розслідування злочинів, привернув увагу багатьох вітчизняних науковців, зокрема, Ю. П. Аленіна, С. О. Гриненка, О. М. Дроздова, В. А. Колесника, С. С. Кудінова, Є. Д. Лук'янчикова, Д. Й. Никифорчука, М. А. Погорецького, Д. Б. Сергєєвої, В. М. Тертишника, Р. М. Шехавцова, М. Є. Шумила та багатьох інших. Ними висвітлюється поняття, правова природа, класифікація негласних слідчих (розшукових) дій, тактика

проведення й використання результатів у доказуванні, їх співвідношення з оперативно-розшуковими діями. Проте низка питань залишається не вирішеними і до таких відносно проблеми захисту прав осіб, щодо яких органи досудового розслідування здійснюють негласні процесуальні заходи, правомірність тимчасового обмеження таких прав і свобод особи.

Важливою особливістю проведення негласних слідчих (розшукових) дій є таємність, невідомість до визначеного прокурором часу для інших, крім уповноважених представників конкретного органу досудового розслідування осіб як факту, так і отриманих результатів. Водночас в багатьох випадках проведення негласних слідчих (розшукових) дій певним або іншим чином торкається інтересів окремих осіб, допускає тимчасове обмеження їхніх конституційних прав на свободу спілкування, таємницю листування, невтручання в особисте і сімейне життя, недоторканість житла чи іншого володіння особи тощо. Такими особами можуть бути як підозрювані, що мають чітко визначений процесуальний статус і знають про наявні в органів досудового розслідування відомості, які можуть вказувати на їхню причетність до вчинення злочину, так і інші особи, що не мають статусу підозрюваного, але відносно яких органами досудового розслідування здійснюються відповідні процесуальні заходи. Незалежно від набутого в кримінальному провадженні процесуального статусу, усі особи, конституційні права яких були тимчасово обмежені під час проведення негласних процесуальних дій, а також підозрюваний і його захисник мають бути письмово повідомлені про таке обмеження прокурором або за його дорученням слідчим, який здійснює досудове розслідування. Відповідне доручення прокурора може бути надано тільки конкретному слідчому, який здійснює досудове розслідування, і незалежно від того, ним чи уповноваженим оперативним підрозділом здійснені негласні слідчі (розшукові) дії. Співробітникам уповноважених оперативних підрозділів таке доручення прокурор не надає. Конкретний час повідомлення особи про тимчасове обмеження її конституційних прав, що мало місце в зв'язку з проведенням негласної слідчої (розшукової) дії, визначається прокурором із урахуванням наявності чи відсутності загроз для досягнення мети досудового розслідування, суспільної безпеки, життя або здоров'я осіб, які були причетні до проведення негласних слідчих (розшукових) дій [1, с. 36]. Причетними до них особами можуть бути громадяни, що співробітничали з правоохоронними органами на конфіденційній основі і надавали допомогу в проведенні негласних процесуальних дій, або ж співробітники уповноважених оперативних підрозділів, які проводили такі дії за дорученням прокурора чи слідчого або залучалися до їх проведення. Важливою вимогою є та, що відповідне повідомлення про факт тимчасового обмеження конституційних прав особи під час проведення негласної слідчої (розшукової) дії повинне бути здійснене протягом дванадцяти місяців з дня припинення таких дій, але не пізніше звернення до суду з обвинувальним актом. У повідомленні має бути вказано про факт тимчасового обмеження конституційних прав особи, коли, в зв'язку з чим, за яких обставин це відбулося і в чому воно полягало, про подальше використання отриманих матеріалів в доказуванні або про їх знищення. Ким саме проводились негласні слідчі (розшукові) дії і з використанням яких сил, у повідомленні не розкривається. Таке загальне правило вітчизняного законодавця відповідає вимогам законодавства й практиці інших європейських держав.

Негласний характер процесуальних дій зумовлює потребу збереження в таємниці від непричетних до здійснення досудового розслідування осіб відомостей щодо факту проведення негласних слідчих (розшукових) дій не лише на час їх підготовки чи безпосереднього проведення, а й після завершення таких дій до часу, коли повідомлення про них не завдасть шкоди інтересам кримінального провадження та не створить загрози безпеці певних осіб. Водночас якщо в результаті проведення таких дій отримані матеріали, які мають значення для доказування у кримінальному провадженні і їх планується використовувати прокурором в судовому засіданні, після завершення досудового розслідування, прокурор або слідчий за його дорученням, зобов'язаний надати доступ до усіх матеріалів досудового розслідування, які є в його розпорядженні і які самі по собі або у сукупності з іншими доказами можуть бути використані для доведення вини, невинуватості або меншого ступеня винуватості обвинуваченого чи сприяти пом'якшенню покарання.

В зв'язку з цим встановлено ту законодавчу вимогу, що відомості про факт та методи проведення негласних слідчих (розшукових) дій, осіб, які їх проводять, а також інформація, отримана в результаті їх проведення, не підлягають розголошенню особами, яким це стало відомо в результаті ознайомлення з матеріалами в порядку, передбаченому ст. 290 КПК України, про що зазначені особи попереджаються слідчим.

Водночас законодавцем не передбачено можливості ознайомлення з матеріалами негласних слідчих (розшукових) дій сторони захисту чи потерпілого до завершення досудового розслідування в порядку, передбаченому ст. 221 КПК України.

Протокол про проведення негласних слідчих (розшукових) дій та додатки до нього не підпадають під розуміння загальнодоступних документів і ознайомлення з ними інших осіб до завершення досудового розслідування може зашкодити інтересам кримінального провадження. Така вимога законодавця не порушує конституційних прав особи, оскільки про факт тимчасового обмеження окремих прав особи стає відомо до направлення матеріалів провадження в суд і використання їх в суді.

Водночас процесуальними нормами ч. 2 ст. 254 КПК України встановлено ще одну засторогу. Якщо протоколи про проведення негласних слідчих (розшукових) дій містять інформацію щодо приватного (особистого чи сімейного) життя інших осіб, захисник, а також інші особи, які мають право на ознайомлення з протоколами, попереджаються про кримінальну відповідальність за розголошеної інформації щодо інших осіб, яка встановлена вимогами ст. 387 КК України. Ця законодавча вимога слугує забезпеченню прав людини.

Забезпеченню прав та інтересів людини слугує й та законодавча вимога, якою передбачено, що коли в результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій будуть отримані речі або документи, у поверненні яких може бути зацікавлений їх власник, прокурор зобов'язаний повідомити його про наявність таких речей і з'ясувати, чи бажає він їх повернення. Про зазначені обставини прокурором повідомляється саме власник, а не особа, у якої такі речі або документи були в тимчасовому користуванні чи володінні.

Прийняття рішення щодо наявності можливої зацікавленості в поверненні речей чи документів і повідомлення про це певного власника, а також про допустимість і час їх повернення покладається на прокурора, який повинен враховувати при цьому необхідність забезпечення прав та законних інтересів осіб, а також запобігання завданню шкоди для кримінального провадження.

Більшість науковців вказує на поділ законодавцем усіх негласні слідчих дій на дві групи: перша – дії, пов'язані з втручанням у приватне спілкування (§ 2 глави 21), куди чомусь не попали значним чином пов'язані саме з можливостями масштабного втручання у приватне спілкування такі негласні слідчі дії як, наприклад, «спостереження за особою, речю або місцем» (стаття 269) або «аудіо-, відеоконтроль місця» (стаття 270); друга – «інші види негласних слідчих (розшукових) дій», куди всупереч статті 22 Конституції України було занесене «обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи» (стаття 267), здійснюване, як визначено в законі, «шляхом таємного проникнення в них, у тому числі з використанням технічних засобів», і все, «що, мабуть, було відоме законодавцям», включаючи контрольовану поставку, спеціальний слідчий експеримент, імітування обстановки злочину тощо [2, с. 27]. Здебільшого негласні слідчі дії, а саме слідчі дії, передбачені статтями 260, 261, 262, 263, 264 (в частині дій, що проводяться на підставі ухвали слідчого судді), 267, 269, 270, 271, 272, 274 КПК України, проводяться виключно у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів. Таке обмеження сфери їх застосування, на перший погляд, може здатися слушним, але залишає нерозв'язаною проблему можливості проведення негласних слідчих дій в кримінальних провадженнях щодо більшості корупційних правопорушень тощо.

Адже у випадках кваліфікації правопорушення за статтею про злочин невеликої чи середньої тяжкості слідчий обмежений їх вибором, більш того, як слушно зазначає О. Ю. Татаров, непоодинокими є випадки, коли судді не беруть до уваги докази, отримані в результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій, мотивуючи це тим, що на початковому етапі розслідування вбачались ознаки тяжкого злочину, передбаченого частиною 3 статті 368 Кримінального кодексу України (далі – КК України) («Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою»), а після розсекречення результатів негласних слідчих дій правопорушення було перекваліфіковане на частину 1 статті 368 КК України – злочин середньої тяжкості, при розслідуванні якого негласні слідчі дії проводити неправомірно [3, с. 270].

Негласність проведення під час здійснення кримінального провадження окремих процесуальних дій ніяким чином не повинна створювати можливості для зловживань несумлінними працівниками органів досудового розслідування, оперативними співробітниками чи іншими особами, а надто тих зловживань, результатом яких може стати порушення прав та свобод особи. Гарантією забезпечення прав, свобод та інтересів учасників кримінального провадження слугують відповідні норми вітчизняного кримінального процесуального законодавства, дотримання яких вказує на належний рівень професійної підготовки слідчих, прокурорів, суддів. Перспективи подальшого дослідження проблеми вбачаються в розробці пропозицій щодо удосконалення юридичної форми провадження окремих негласних слідчих дій, які би гармонізували приватні і публічні інтереси та відповідали потребам практики і прецедентам Європейського суду з прав людини та іншим міжнародно-правовим стандартам. Поглиблене наукове дослідження зазначених проблем сприятиме не лише подальшому розвитку наукової думки, а й створюватиме теоретичне підґрунтя для удосконалення чинного кримінального процесуального законодавства та підвищення гарантій дотримання прав особи в кримінальному провадженні.

Список використаних джерел та літератури:

1. Кудінов С. С. Негласні слідчі (розшукові) дії та використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні : навч.-практ. посіб. / С. С. Кудінов, Р. М. Шехавцов, О. М. Дроздов, С. О. Гриненко. – [2-ге вид., розширене та доп.]. – Харків : Оберіг, 2015. – 424 с.
2. Татаров О. Ю. Як удосконалити правову регламентацію негласної слідчої діяльності задля ефективної боротьби з корупцією та кіберзлочинністю / О. Ю. Татаров // Закон і бізнес. URL: http://zib.com.ua/ua/119240-yak_udoskonaliti_pravovu_reglamentaciyu_neglasnoi_slidchoi_d.html.
3. Тертишник В. М. Кримінальний процес України. Особлива частина. Академічне видання : [підруч.] / В. М. Тертишник. – К. : Алерта, 2014. – 420 с.

Бондарчук Наталія Валеріївна

кандидат юридичних наук, доцент,

Житомирський національний агроекологічний університет

Бугайчук Анастасія Юріївна

студентка II курсу факультету екології і права,

Житомирський національний агроекологічний університет

Проблеми правового статусу медіатора

Надзвичайно важливим політичним явищем для нашої країни є становлення українського суспільства на шлях Євроінтеграції. Даний процес включає в себе не тільки приведення законодавства до європейського стандарту, але й перейняття та використання найкращих досягнень країн Євросоюзу у правовій царині, зокрема у сфері практичного застосування альтернативного судочинства, одним із різновидів якого є медіація.

В Україні сьогодні надаються послуги у сфері медіації, проте їх діяльність жодним чином не врегульована на законодавчому рівні, що певною мірою може впливати як на якість надання медіативних послуг, так і на рівень успішності виконання рішень, прийнятих у ході даної процедури. Тому задля вирішення даного питання на розгляд до Верховної Ради України було подано 2 законопроекти «Про медіацію».

Першим з них був законопроект № 3665 ініційований народним депутатом А. І. Шкрум [1]. Аналізуючи даний законопроект ми виявили низку недоліків.

По-перше, у п. 1 ст. 13 йдеться про те, що сторони по закінченню медіації можуть укласти договір у письмовій формі. Ми ж вважаємо, що формою укладення цього договору має бути виключно письмова форма, що, у свою чергу, встановлює правову відповідальність сторін за невиконання договору, котра значно підвищить ефективність медіації. Тому термін «можуть» варто замінити терміном «мають» або «повинні».

Також у даній статті не зазначено зміст договору. Ми ж схилиємось до того, що законодавцю все ж слід зазначити пункти, котрі мають бути обов'язковими складовими цього договору. Зокрема, у цьому документі слід прописати:

1) П. І. Б учасників медіації та медіатора (медіаторів), котрий здійснював примирну процедуру.